

STAN SANITARNO-HIGIENICZNY POWIATU SANOCKIEGO

ZA 2018 ROK

POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SANOKU

Spis treści

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI	3
Ocena obszarowa jakości wody	4
Gmina Miasta Sanoka	4
Miasto i gmina Zagórz	5
Gmina Sanok	6
Gmina Besko	6
Gmina Zarszyn	6
Gmina Bukowsko	7
Gmina Komańcza	8
Gmina Tyrawa Wołoska	10
OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	10
POSTĘPOWANIE ZE ZWŁOKAMI I SZCZĄTKAMI LUDZKIMI:.....	12
ŻYWNÓŚĆ I ŻYWIENIE	15
ŚRODOWISKO PRACY	17
PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA	18
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	19
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR INWESTYCYJNY	20
ZAKŁADY SŁUŻBY ZDROWIA - OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK LECZNICTWA OTWARTEGO I ZAMKNIĘTEGO.	31
PODSUMOWANIE.....	35

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia.....	3
Tabela 2. Działalność z zakresu Higieny Komunalnej w liczbach.....	14
Tabela 3. Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia.	27
Tabela 4. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą 1) 2)	30
Tabela 5. Działalność kontrolno-represyjna za 2017 rok.....	34

WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA

Ocena Jakości Wody Przeznaczonej Do Spożycia Przez Ludzi

W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2018 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami. Ponadto w oparciu o dane zawarte w protokołach kontroli sanitarnych urządzeń wodociągowych i protokołach poboru próbek wody wykonanych w ramach bieżącego nadzoru stwierdza, że w 2018 roku powiat sanocki zaopatrywany był w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 16 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Łącznie zaopatrywanych było ok. 60 tys osób. Ponadto nadzorem Powiatowego Inspektora Sanitarnego objętych było 9 innych podmiotów zaopatrujących w wodę, tj. szkoły, przedszkola itp. oraz jedna studnia publiczna zlokalizowana w miejscowości Rzepedź. Wodociągi te objęte były przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody, w których przeprowadzono łącznie 53 kontroli oraz pobrano do badań 150 próbek wody.

Tabela 1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia

Lp.	Nazwa zarządcy	Nazwa Wodociągu	Ilość zaopatrywanych osób	Produkcja wody [m ³ /d]
1.	Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o., ul. Jana Pawła II 59	Wodociąg Sanok Zastaw	11580	1001-10000
2.		Wodociąg Sanok Trepcza	36391	1001-10000
3.	Gmina Bukowsko, 38-505 Bukowsko 220	Wodociąg Wola Sękowa	1658	101-1000
4.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Zarszynie, 38-530 Zarszyn	Sieć rozdzielcza Zarszyn	2840	101-1000
5.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Besku, ul. Starowiejska 99 38-524 Besko	Sieć rozdzielcza Besko	3200	101-1000
6.	Spółka Wodna II "BUKOWICA" 38-505 Bukowsko 301	Wodociąg "BUKOWICA"	965	101-1000
7.	Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Sp. z o. o. Odrzechowa 1, 38-530 Zarszyn	Wodociąg Odrzechowa	127	≤100
8.	SANOK RUBBER COMPANY SPÓŁKA AKCYJNA, ul. Przemyska 24, 38-500 Sanok	Wodociąg Sanok Rubber	350	≤100
9.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Szczawnem	Wodociąg Szczawne Krzyżówka	250	≤100
10.	Spółka Wodna „POSTĘP” 38-504 Niebieszczany	Wodociąg Prusiek	400	≤100
11.	Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Komańczy	Wodociąg Szczawne	20	≤100
12.		Wodociąg Wistok Wielki	324	≤100
13.		Wodociąg Rzepedź Jawornik	1000	≤100
14.		Wodociąg Wysoczany	40	≤100
15.		Wodociąg Nowy Łupków	416	≤100
16.	Zakład Usług Technicznych Sp. z o.o. ul. Bieszczadzka 5 38-540 Zagórz	Wodociąg Kalnica	114	≤100
17.		Wodociąg Średnie Wielkie	200	≤100

Ocena obszarowa jakości wody

Gmina Miasta Sanoka

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z 3 wodociągów sieciowych objętych statym monitoringiem jakości wody tj.:

1. wodociąg **Sanok-Trepcza** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia 36 tys. mieszkańców.
2. wodociąg **Sanok-Zasław** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, zaopatrujący w wodę przeznaczoną do spożycia ok. 11,5 tys. mieszkańców.
3. wodociąg **Sanok-RUBBER** o produkcji wody do 100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę przede wszystkim Zakład Sanok Rubber Company S.A. oraz indywidualnych odbiorców /ok. 350 osób/.

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajduje się 15 punktów pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych - z czego 9 punktów znajduje się na terenie gminy miejskiej.

Wodociąg Sanok-RUBBER

W roku 2018 w ramach kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorstwo, pobrano z wodociągu sieciowego Sanok RUBBER próbki wody do badania. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządziło sprawozdania z badań, na podstawie których stwierdzono, iż badane próbki wody odpowiadają warunkom określonym w rozporządzeniu. W związku z powyższym Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Wodociągi: Sanok-Trepcza i Sanok-Zasław

Z wodociągów Trepcza oraz Zasław woda do badań laboratoryjnych pobierana jest w każdym miesiącu zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294, z późn. zm.)

W roku 2018 wykonano badania próbek wody w zakresie monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądowego. Przeprowadzone analizy pobranych próbek wykazały, że jakość wody w badanym zakresie spełnia wymagania określone w rozporządzeniu. Ponadto w oparciu o przeprowadzone badania, zarówno w ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody jak i w ramach kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorstwo, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydawał co kwartał okresowe oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej przez w/w wodociągi, w których potwierdzał, że jakość wody dostarczana odbiorcom odpowiada wymaganiom rozporządzenia.

Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku, ul. Jana Pawła II 59, 38-500 Sanok zwróciło się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku z wnioskiem o zmianę terminu wykonania decyzji z dnia 15.07.2014 r. w pkt. 1 dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu techniczno-sanitarnego budynku filtrów i pompowni na Stacji Uzdatniania Wody w Zasławiu na dzień 30.06.2019 r. uzasadniając, że termin ten jest podyktowany decyzją o stopniowym wygaszaniu z eksploatacji Stacji Uzdatniania Wody w Zasławiu, której funkcję przejmie Stacja Uzdatniania Wody w Trepczy. Jednocześnie toczą się rozmowy na temat możliwości przejęcia SUW Zasław przez Miasto i Gminę Zagórz. PPIŚ w Sanoku przychylił się do wniosku strony.

Miasto i gmina Zagórz

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 3 wodociągi sieciowe objęte przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi:

1. **Kalnica** o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 114 osób
2. **Średnie Wielkie** o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 200 osób
3. **Sanok-Zasław** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, który zaopatruje w wodę mieszkańców (4767 osób) Miasta i Gminy Zagórz oraz miasto Sanok.

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajdują się 4 punkty, z których PPIS w Sanoku pobierał próbki wody do badań laboratoryjnych celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawnymi. W ramach nadzoru nad jakością wody PPIS w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2018.

Wodociąg sieciowego Średnie Wielkie gm. Zagórz - na podstawie negatywnych wyników badania próbek wody pobranych w ramach nadzoru bieżącego PIS wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia ponieważ w badanej wodzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: *Escherichia coli* 3 jtk/100ml, Bakterie gr. coli 9 jtk/100ml określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Podjęto działania naprawcze i po przedłożeniu pozytywnych wyników badania próbek wody wydano w dniu 28.09.2018 r. decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Na terenie Miasta i Gminy Zagórz znajdują się obiekty, które są objęte przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego stałym monitoringiem jakości wody są to wodociągi zaopatrujące:

- Szkoła Podstawowa w Czaszynie, 38-516 Tarnawa Dolna
- Gimnazjum w Tarnawie Dolnej, 38-516 Tarnawa Dolna

Wodociąg sieciowy Gimnazjum im. Jana Pawła II w Tarnawie Dolnej – na podstawie negatywnych wyników badania próbek wody pobranych w ramach nadzoru bieżącego PIS wydano w dniu 13 listopada 2018 r. decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia z uwagi na zanieczyszczenie mikrobiologiczne spowodowane wysokim wzrostem ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22±2°C po 72 h – woda do spożycia oraz celów higienicznych może być używana wyłącznie po przegotowaniu, wskaźniki: ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h >300 jtk/1ml, zapach ≥4 (nieakceptowany – wyczuwalny obcy zapach) przy jednoczesnym wykluczeniu parametrów: Bakterie grupy coli, *Escherichia coli* oraz *Enterokoków*. Podjęto działania naprawcze i po otrzymaniu pozytywnych wyników badania próbek wody w dniu 12 grudnia 2018 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. parametry jakości wody produkowanej przez w/w wodociąg wykazały zgodność z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tym samym produkowana była woda o właściwej jakości.

Gmina Sanok

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi :

1. **Sanok-Trepcza** o produkcji wody od 1000-10000 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 3131 osób – mieszkańców gminy Sanok
2. **Prusiek** (wodociąg Spółki Wodnej „POSTĘP”) o produkcji wody <100 m³/dobę, który zaopatruje w wodę 400 osób – mieszkańców miejscowości Prusiek.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Wodociąg Szkoły Podstawowej w Srogowie Górnym – nadzorowany wodociąg w roku 2018 produkował wodę spełniającą wymagania rozporządzenia Ministra zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Woda pobierana była zgodnie z zatwierdzonym na rok 2018 harmonogramem ze stałych punktów poboru wody. Pismem z dnia 16.02.2018 r. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Srogowie Górnym poinformował, że od roku szkolnego 2014/2015 w szkole nie funkcjonuje stołówka, gdyż pomieszczenia nie odpowiadają wymaganiom budowlanym, zatem nie jest prowadzone żywienie uczniów. Woda badana jest przez szkołę we własnym zakresie. W związku z powyższym wodociąg wyłączono z ewidencji na koniec 2018 roku.

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajduje się 4 punkty, z których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku w ramach nadzoru nad jakością wody weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2018 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami.

Gmina Besko

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez wodociąg sieciowy objęty przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody. Jest to wodociąg **Sieniawa** nadzorowany przez PSSE w Krośnie, którego sieć rozdzielcza dla gminy Besko zaopatruje w wodę 3200 osób. Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajduje się 1 punkt poboru, z którego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych. Parametry jakości wody produkowanej przez wodociąg w Sieniawie zaopatrującego w wodę mieszkańców gminy Besko wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia w związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Gmina Zarszyn

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez wodociągi objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody.

Są to wodociągi:

1. **Sieniawa**, nadzorowany przez PSSE w Krośnie, którego sieć rozdzielcza dla gminy Zarszyn zaopatruje w wodę 2840 osób.
2. **Odrzechowa**, Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB w Odrzechowej Sp. z o.o., o produkcji wody od <100 m³/dobę, który zaopatrywał w wodę 127 osób wsi Odrzechowa.
3. **Wodociąg Punktu Lekarskiego Odrzechowa**

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajdują się 4 punkty, z których PPIS w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych.

W 2018 r. z w/w urządzeń wodociągowych pobrano do badań próbki wody, celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami..

Wodociąg Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki PIB w Odrzechowej Sp. z o.o.

Na podstawie sprawozdania z badań z kontroli wewnętrznej wodociągu wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Pismem z dnia /data wpływu 19.07.2018 r./ ZDZZ PIB Odrzechowa Sp. z o.o. zwrócił się z informacją, że zaprzestaje dostarczania wody dla mieszkańców osiedla i pobierania opłat za dostarczaną wodę. Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Odrzechowa jest spółką prawa handlowego i nie może sobie pozwolić na jakiegokolwiek wydatki, które nie będą służyły realizacji jego celów statutowych a na pewno takim celem nie jest i nie będzie sprzedaż wody ze stratą dla spółki. Zakład pobierał opłaty, które od co najmniej ok. 20 lat nie były zmienione. Woda z wodociągu wykorzystywana jest jedynie dla potrzeb gospodarstwa. W związku z powyższym wodociąg został wyłączony z ewidencji na koniec roku 2018.

Sieć rozdzielcza dla gminy Zarszyn- administrowana przez Zakład Gospodarki Komunalnej Zarszyn dostarcza mieszkańcom gminy wodę produkowaną przez wodociąg **Sieniawa** nadzorowany przez PSSE w Krośnie, którego sieć rozdzielcza dla gminy Zarszyn zaopatruje w wodę 2840 osób. Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenie wodociągowe znajdują się 3 punkty poboru, z których PPIS w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano próby wody do badania w ramach monitoringu kontrolnego z sieci wodociągowej, parametry jakości wody produkowanej przez wodociąg w Sieniawie zaopatrującego w wodę mieszkańców gminy Zarszyn wykazały zgodność z wymaganiami rozporządzenia w związku z powyższym PPIS w Sanoku wydał decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Wodociąg Punktu Lekarskiego Odrzechowa - woda ze studni zaopatruje tylko Punkt Lekarski w Odrzechowej i w chwili obecnej służy jedynie do celów gospodarczych i sanitarnych obiektu, gdyż dla personelu i pacjentów został ustawiony dystrybutor wody pitnej. Wodociąg wyłączono z ewidencji na koniec roku 2018.

Gmina Bukowsko

zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 2 wodociągi sieciowe objęte przez Państwową Inspekcję Sanitarną stałym monitoringiem jakości wody, są to:

1. Wodociąg **Wola Sękowa** o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę, zaopatrujący ok. 1658 osób
2. Wodociąg Spółki Wodnej II **"BUKOWICA"** o produkcji wody od 100-1000 m³/dobę, zaopatrujący ok. 965 osób

Na obszarze zaopatrywanym przez w/w urządzenia wodociągowe znajdują się 3 punkty, z których Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku pobiera próbki wody do badań laboratoryjnych. W 2018 r. z w/w urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych próbki w zakresie monitoringu kontrolnego.

Wodociąg sieciowy Wola Sękowa gm. Bukowsko – na podstawie przedłożonych wyników badania wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej w dniu 13 lipca 2018 r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie wskaźników: mętność- 2,2 (NTU) oraz bakterie grupy coli - 4 JTK/100ml. Po wykonaniu działań naprawczych w dniu 8 sierpnia 2018 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

W dniu 21.12.2018 r. /data wpływu/ przedstawiono wyniki z badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej z zakresu parametrów objętych monitoringiem grupy „A” z końcówki wodociągu sieciowego Wola Sękowa, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: mętność 3,8 NTU. W oparciu o powyższe wyniki wydano decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z **terminem 28.01.2019 r.** decyzja jest w trakcie egzekwowania.

Wodociąg sieciowy Bukowsko Spółki Wodnej II "BUKOWICA"

Próbki wody pobierane w roku 2018 potwierdzały, że woda produkowana przez wodociąg Spółki Wodnej II "BUKOWICA" spełnia wymagania rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Gmina Komańcza

Zaopatrywana była w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi przez 6 wodociągów sieciowych objętych przez PIS statym monitoringiem jakości wody. Są to wodociągi: Szczawne-Krzyżówka (*Spółdzielnia Mieszkaniowa -Szczawne*), Wiśtok Wielki, Nowy Łupków, Rzepedź- Jawornik, Szczawne (Baza GPGK), Wiśtok Wielki (dawny wodociąg Czystogarb) (*Gminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Komańczy*) każdy o produkcji wody <100 m³/dobę, zaopatrujące w wodę łącznie ok. 2200 osób.

W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku weryfikował wywiązywanie się podmiotów z obowiązku realizacji badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanym i zatwierdzonym harmonogramem na rok 2018 oraz pobierał próby wody do badań celem potwierdzenia zgodności z wymaganiami.

Wodociąg Nowy Łupków - w oparciu o otrzymane wyniki badania próbek wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wydano decyzję dnia 17.05.2018 r. o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie wskaźnika: mętność – 1,66 (NTU). Po działaniach naprawczych i wykonaniu badań próbek wody wydano w dniu 22.05.2018 r. decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia. Na podstawie ponownych wyników badania próbek wody wykonanych przez przedsiębiorstwo wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej wydano decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z terminem do 22.12.2018 r. z uwagi na przekroczenie wskaźnika: mętność -2,6 (NTU).

Pismem z dnia 27.12.2018 r. GPGK Sp. z o.o. zwróciło się z prośbą o wydłużenie terminu w celu ustalenia przyczyny występowania podwyższonej mętności i zrealizowania działań naprawczych. Decyzję swoją PIS w Sanoku przedłużył do dnia 22.01.2019 r.

Wodociąg sieciowy Wiśtok Wielki (Czystogarb) gm. Komańcza – w oparciu o wyniki badań próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej wydano w dniu 17 kwietnia 2018 r. decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z terminem do dnia 17.05.2018 r. z uwagi na przekroczenie wskaźnika: mętność- 5,10 (NTU). Po przeprowadzonych działaniach naprawczych i wykonaniu ponownych badań próbek wody wydano w dniu 15 maja 2018 r. decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

Wodociąg sieciowy Szczawne (Baza GPGK) gm. Komańcza – na podstawie przestanych wyników badania próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej wydano w dniu 17 kwietnia 2018 r. decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenie wskaźnika: mętność – 1,24 (NTU) z terminem do dnia 17.05.2018 r. Po działaniach naprawczych wykonano ponowne badanie wody i w dniu 21 maja 2018 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Wodociąg sieciowy Szczawne Krzyżówka /administrator: Spółdzielnia Mieszkaniowa w Szczawnem/ gm. Komańcza – na podstawie negatywnych wyników badania próbek wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej wydano w dniu 10 grudnia 2018 r. decyzję o braku przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczone wartości bakteriologiczne tj. Liczba *Escherichia coli* 78 jtk/100ml, Liczba bakterii grupy coli > 100 jtk/100ml, Liczba enterokoków kałowych 45 jtk/100ml, Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22°C±2C >300 jtk/100ml dopuszczalne w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Podjęto działania naprawcze i po przedłożeniu pozytywnych wyników badania próbek wody wydano w dniu 21 grudnia 2018 r. decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Na terenie Gminy Komańcza znajdują się również podmioty objęte przez PIS stałym monitoringiem jakości wody z uwagi na prowadzone w tych obiektach żywienie oraz wytwarzanie w miejscu posiłków, są to:

- Szkoły Podstawowej w Wiśloku Wielkim
- Zespołu Szkół w Komańczy
- "Oaza ciszy i wypoczynku" Dom Rekolekcyjny w Rzepedzi.

Ponadto pod nadzorem PPIS w Sanoku znajduje się jedyna w powiecie studnia publiczna zlokalizowana w Rzepedzi na Osiedlu „C”.

Szkoła Podstawowa w Wiśloku Wielkim gm. Komańcza – na podstawie przedłożonych negatywnych wyników badania próbek wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej w dniu 5 stycznia 2018 r. wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczone wartości bakteriologiczne i fizykochemiczne. W badanej wodzie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników: bakterie grupy coli 5 jtk/100ml; mętność 1,83 NTU; jon amonowy 1,00 mg/l; mangan 110 µg/l; benzo(a)piren 0,034 µg/l; suma WWA 0,114 µg/l określonych w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Po działaniach naprawczych i po przedłożeniu pozytywnych wyników badania próbek wody w dniu 22 stycznia 2018 r. wydano decyzję stwierdzającą przydatność wody do spożycia z w/w wodociągu.

Studnia publiczna w Rzepedzi Osiedle „C”

W dniu 04.06.2018 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano próbki wody do badania z końcówki studni publicznej w Rzepedzi. Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie Oddział Laboratoryjny w Sanoku sporządziło sprawozdania z badań, na podstawie których stwierdzono, iż badane próbki wody odpowiadają warunkom określonym w § 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia. Na podstawie w/w wyniku PPIS w Sanoku wydał stwierdzenie przydatności wody do spożycia.

Gmina Tyrawa Wołoska

Na terenie gminy Tyrawa Wołoska brak wodociągów sieciowych nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Mieszkańcy tych terenów zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z własnych, indywidualnych lub grupowych ujęć, której jakość określana jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną jako niepewna, ponieważ nie jest kontrolowana.

Podsumowanie

Według szacunków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku na dzień 31 grudnia 2018 r. z wody produkowanej przez wodociągi korzystało łącznie ok. 60 tyś. mieszkańców powiatu. Parametry jakości produkowanej wody wykazały zgodność z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tym samym produkowana była woda o właściwej jakości, z wyjątkiem wody z wodociągu sieciowego Wola Sękowa gm. Bukowsko która na koniec 2018 roku wykazała podwyższoną zawartość wskaźnika mętność. /decyzja o warunkowej przydatności do spożycia przez ludzi z terminem do dnia 28.01.2019 r./ oraz wody z wodociągu sieciowego Nowy Łupków gm. Komańcza ze względu na podwyższoną mętność /decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z terminem do dnia 22.01.2019 r./.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku wskazuje na konieczność kontynuowania działań mających na celu zapewnienia mieszkańcom powiatu wody spełniającej wymagania sanitarne, podłączenie kolejnych miejscowości do wodociągów sieciowych, ze szczególnym uwzględnieniem szkół, przedszkoli, jak również innych obiektów, z których woda używana jest w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, jak również w podmiotach działających na rynku spożywczym zlokalizowanych na terenach wiejskich, gdzie nie ma jeszcze wodociągów, a w których przygotowuje się posiłki dla dzieci niejednokrotnie na wodzie o zmiennych wartościach parametrów bakteriologicznych.

Ocena Obiektów Użyteczności Publicznej

W 2018 r. objętych nadzorem było 240 obiektów, w których przeprowadzono łącznie 236 kontroli (w tym: odbiory, rekontrole i interwencje).

Pływalnie:

W marcu ubiegłego roku likwidacji uległ Zespół Basenów Kąpielowych, na którego miejscu wybudowane zostało Centrum Rehabilitacji i Sportu. Część zakrytą obiektu oddano do użytku w październiku 2018 r. natomiast odbiór części zespołu odkrytego planowany jest w 2019 r.

Właściciel wykonuje badania jakości wody zgodnie z zakresem i częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach w oparciu o uzgodniony i zatwierdzony Harmonogram pobierania próbek wody na pływalniach. Wyniki jakości badania wody przekazywane są do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego niezwłocznie po ich otrzymaniu.

Baseny przy hotelach:

- Hotel „BONA”, ul. Białogórska – przy hotelu zlokalizowany jest basen odkryty o wymiarach 5m*10m, który czynny jest w sezonie letnim. Zgodnie z informacjami podanymi przez nowego właściciela hotelu w trakcie kontroli – basen zewnętrzny będzie udostępniany gościom hotelowym, a wyniki badania wody będą przedkładane tuż Inspektorowi.

Wanny jacuzzi:

- Zakład Rehabilitacji "SANVIT" Sanok ul. Łazienna – woda w wannie jacuzzi badana była na zlecenie właściciela, jednak zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli od kierownika zakładu wanna użytkowana była do końca kwietnia 2018 roku, a następnie została zlikwidowana z uwagi na brak zainteresowania.
- Hotel „BONA” Sanok, ul. Białogórska – W dniu 29 stycznia 2018 r. właściciel złożył wniosek do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku o dokonanie zmian w rejestrze zakładów, o którym mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, w którym informuje o zmianie właściciela Hotelu i Restauracji „Bona”, ul. Białogórska 47, 38-500 Sanok. W związku z powyższym decyzja z dnia 20 lipca 2012 roku nakazująca wstrzymanie użytkowania wanny jacuzzi do chwili potwierdzenia przez właściciela obiektu, wynikami badań laboratoryjnych, wyeliminowania mikrobiologicznego zanieczyszczenia wody, stała się bezprzedmiotowa.

Obiekty ze złym stanem **technicznym**. Decyzje egzekwowane z poprzednich lat:

Cmentarze

- **Cmentarz komunalny Falejówka** – Gmina Sanok pismem z dnia 04.12.2018 r. Gmina Sanok zwróciła się do PPIS w Sanoku z ponownym wnioskiem o zmianę terminu wykonania pkt 1 w/w decyzji na dzień 31.12.2019 r. Prośbę swą uzasadnia planowaniem i realizacją budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej na terenie kilku miejscowości Gminy Sanok, która pochłania większą część środków finansowych. PPIS w Sanoku przychylił się do wniosku.

Inne obiekty

- **Stadion Sportowy przy ul. Żwirki i Wigury w Sanoku**- na wniosek strony Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku w roku 2018 zmienił termin wykonania decyzji w pkt. 3 dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu ogrodzenia wewnętrznego otaczającego murawę oraz ogrodzenia zewnętrznego i pkt. 4 dot. doprowadzenia do odpowiedniego stanu trybun oraz platformy dla TV i mediów **przedłużając termin do dnia 31.12.2018 r.** W dniu 10.01.2019 r. wpłynął kolejny wniosek o zmianę terminu wykonania zaleceń do dnia 31.03.2019 r. ze względu na złe warunki atmosferyczne prace się opóźnią.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

- **Ośrodek Turystyczny "Pod Suliką", 38-542 Rzepedź 71.** Pismem z dnia 03.07.2018 r. właścicielka Ośrodka Turystycznego „Pod Suliką” w Rzepedzi 71 zwróciła się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku z wnioskiem o zmianę terminu wykonania obowiązków zawartych w pkt. 1 w/w decyzji do dnia 31.12.2018 r. Prośbę swą uzasadnia brakiem odpowiednich środków finansowych na remont pralni zapewniającej prawidłowy cykl prania. W dniu 17.12.2018 r. /data wpływu 19.12.2019 r/ wpłynęło pismo od właścicieli obiektu o wykonaniu obowiązków zawartych w decyzji. Na koniec roku 2018 obiekt wykazano jako zły pod względem technicznym.
- **„Dom Turysty” ul. Mickiewicza 29, 38-500 Sanok** – kontrola sanitarna przeprowadzona przez przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku w dniu 15.06.2018 r. w DOMU TURYSTY, ul. Mickiewicza 29, 38-500 Sanok wykazała uchybienia sanitarno- techniczne. Wydano decyzję z terminami wykonania w pkt. 1 i 2 do dnia **30 września 2018 r., oraz** w pkt. 3 do dnia **31 maja 2019 r.** Pismem z dnia 12.12.2018 r. właścicielka DOMU TURYSTY zwróciła się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku z wnioskiem o zmianę terminu wykonania obowiązków zawartych w pkt. 1, 2 i 3 w/w decyzji do dnia 31.05.2019 r. Prośbę swą uzasadnia planowanymi pracami remontowymi w obiekcie, które mają się rozpocząć w sezonie zimowym, a

zakończyć wiosną. Planowane jest powiększenie pokoi hotelowych oraz odświeżenie obiektu. Podczas remontu zostaną wykonane wszystkie zalecenia zawarte w w/w decyzji. PPIS w Sanoku przychylił się do prośby. Na koniec roku 2018 obiekt wykazano jako zły pod względem technicznym.

Decyzje wyegzekwowane z lat ubiegłych:

- **Areszt Śledczy Sanok, ul. Zaulek Dobrego Wojaka Szwejka 4, 38-500 Sanok** – wydano decyzję z dnia 21.05.2018 r. stwierdzającą wygaśnięcie decyzji w związku z likwidacją Aresztu Śledczego w Sanoku.
- **Cmentarz komunalny Dobra** - w dniu 20 września 2018 r. Wójt Gminy Sanok zwrócił się do PPIS w Sanoku o uznanie decyzji z dnia 24.05.2010 r. dotyczącej wykonania ogrodzenia cmentarza w miejscowości Dobra wskazując, że w latach ubiegłych została wykonana brama wjazdowa, a cały teren został gęsto obsadzony krzewami ozdobnymi, tworząc zwartą, gęstą ścianę ogrodzenia cmentarza, zabezpieczającą teren przed dostępem zwierząt. W oparciu o dokumentację kontrolną przedmiotowego obiektu z dnia 14.09.2018 r. stwierdzono, że decyzja nakazująca wykonanie ogrodzenia cmentarza z trwałego materiału wraz z bramą wjazdową, stała się bezprzedmiotowa.

Obiekty ze złym stanem technicznym na koniec roku 2018 /decyzje wydane w 2018 r./

- **Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Zagórze, ul. Piłsudskiego 37, 38-540 Zagórz** - kontrola sanitarna wykazała następujące nieprawidłowości: brak bieżącej ciepłej wody przy punktach mycia rąk w toaletach ogólnodostępnych, fotele w sali widowiskowej ze zniszczoną tapicerką, wygniecione, zużyte. W sali widowiskowej podłoga z klepki drewnianej o zniszczonej powierzchni, trudnej do utrzymania w czystości, znaczne szczeliny, ruchome i wypadające elementy klepki drewnianej. W korytarzu komunikacyjnym na ścianach widoczne szczeliny, zabrudzenia i odpryski farby. Wydana decyzja z terminem wykonania obowiązków do dnia 30 sierpnia 2018 r., została wykonana. Natomiast obowiązki dot. renowacji podłogi i wymiany foteli na sali widowiskowej z terminem wykonania do 31 grudnia 2018 r. są w trakcie realizacji.
- **Cmentarz Komunalny POSADA, ul. Lipińskiego w Sanoku:**
Kontrola sanitarna wykazała zły stan techniczny bramek wejściowych na teren cmentarza – brak możliwości ich zamknięcia, wyłamane przęsło metalowe stanowiące element ogrodzenia, Wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania do dnia 30 listopada 2018 r., którą na wniosek strony został zmieniony, ustalając nowy termin do dnia **31.03.2019 r.**

Mandaty karne:

W 2018 roku w obiektach użyteczności publicznej nałożono 8 grzywien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 1200 zł. Wszystkie mandaty nałożono na pracowników zakładów fryzjerskich, kosmetycznych oraz w studiach tatuażu. Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami za które nałożono grzywnę to brudne wyposażenie zakładu i sprzętu fryzjerskiego, brak środków do dezynfekcji sprzętu i urządzeń. Środki do dezynfekcji zanurzeniowej i preparaty kosmetyczne po upływie terminu ważności.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi:

Dom pogrzebowy:

Pod nadzorem Stacji znajduje się jeden dom przedpogrzebowy, zlokalizowany na Cmentarzu Centralnym w Sanoku. Administratorem zarówno cmentarza komunalnych,

jak i domu przedpogrzebowego jest Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., ul. Konarskiego 22.

Zakład mieści się w budynku murowanym, wolnostojącym zaopatrzonym w wodę z wodociągu sieciowego Sanok-Trepcza, zrzut ścieków do sieci kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach na śmieci, których opróżnianie odbywa się zgodnie z przyjętym Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Sanoka oraz opracowanym harmonogramem. Ogrzewanie budynku elektryczne, oświetlenie naturalne i sztuczne. Pomieszczenia przechowywania zwłok, wykonywania ceremonii pogrzebowych posiadają podłogę łatwozmywalną, odporną na działanie środków dezynfekcyjnych. W roku 2018 kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości.

Sposób postępowania ze zwłokami i szczątkami:

W przypadku sprowadzenia zwłok z innego kraju, w którym nastąpił zgon, PPIS w Sanoku wydaje zgodę w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok lub urny z prochami. Postanowienie wydaje się na wniosek Starostwa Powiatowego w Sanoku uwzględniając przyczyny zgonu (akt zgonu w języku polskim) oraz podanie nazwy firmy uprawnionej do przewozu.

W roku 2018 r. wydano:

- 58 decyzji na ekshumację zwłok,
- 26 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy.

Środki transportu drogowego do przewozu zwłok:

Na terenie nadzorowanym przez PSSE w Sanoku objętych nadzorem sanitarnym było 11 samochodów do przewozu zwłok, z których 1 został zlikwidowany, a nadzorem objęto 1 nowopowstały samochód. W roku 2018 skontrolowane zostały wszystkie pojazdy. Wszystkie samochody są zarejestrowane jako środki specjalne zgodnie z przepisami o ruchu drogowym oraz posiadają trwałe oznakowanie wskazujące na ich przeznaczenie, właściciele posiadają instrukcje mycia i dezynfekcji pojazdów.

Cmentarze:

W roku 2018 objętych nadzorem sanitarnym było 26 cmentarzy. W roku sprawozdawczym skontrolowano 19 cmentarzy, w których przeprowadzono łącznie 24 kontrole stanu sanitarnego.

Kontrole przeprowadzone w roku 2018 r. wykazały:

Kontrola Cmentarzy Komunalnych w Komańczy, Nowym Łupkowie, Bykowcach oraz na Cmentarzu Komunalnym "CENTRALNY" w Sanoku wykazały uchybienia natury higieniczno-porządkowej tj. kontenery, kosze na odpady przepełnione, teren wokół śmietników zaśmiecony. Teren na w/w cmentarzach niewykasany z trawy, nieuporządkowany. Przeprowadzone rekontrole cmentarzy potwierdziły usunięcie nieprawidłowości. Na koniec roku wykazane zostały jako obiekty dobre.

W pozostałych kontrolowanych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela 2. Działalność z zakresu Higieny Komunalnej w liczbach

Lp.	Plan	Planowane	Wykonane
1)	Ilość kontroli	281	307
2)	Ilość pobranych próbek wody	130	150
3)	Ilość wykonanych oznaczeń wolnego chloru w wodzie	-	57
4)	Ilość wydanych decyzji merytorycznych	-	146
5)	Ilość wydanych opinii	-	20
6)	Ilość wydanych postanowień (w tym na imprezy masowe)	-	5
7)	Ilość wydanych upomnień	-	1
8)	Ilość wydanych tytułów wykonawczych	-	4
9)	Ilość wydanych decyzji płatniczych	-	29
10)	Ilość nałożonych mandatów / na kwotę	-	8 / 1200 zł
11)	Ilość przyjętych skarg (interwencji)	-	15

Żywność i Żywnienie

W 2018 r. na terenie powiatu działalność prowadziło 661 zarejestrowanych obiektów zajmujących się produkcją i obrotem środkami spożywczymi, materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami. Zdecydowaną większość stanowiły zakłady obrotu żywnością (sklepy, hurtownie, kioski, środki transportu) – 63,0 %, zakłady żywienia zbiorowego – 31,0 %, natomiast zakłady produkcyjne, prowadzące produkcję żywności wyłącznie na potrzeby rynku lokalnego to zaledwie 6 % wszystkich nadzorowanych obiektów. Ponadto nadzorem objętych było 32 lokalnych producentów żywności pochodzenia roślinnego, zajmujących się głównie uprawą owoców i warzyw, głównie malin, borówek, ziemniaków oraz zbóż na cele spożywcze i paszowe.

Przeprowadzono ogółem 667 kontroli sanitarnych i rekontroli, w tym 330 kontroli planowanych ujętych w harmonogramie kontroli, pozostałe to: 123 kontrole sprawdzające w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym, 53 kontrole interwencyjne w związku z wnoszonymi przez konsumentów skargami na niewłaściwą jakość oferowanych do sprzedaży środków spożywczych lub niewłaściwymi warunkami sanitarnymi w obiektach oraz w związku z powiadomieniami RASFF, 58 kontroli akcyjnych, pozostałe 103 to odbiory, kontrole tematyczne przeprowadzane w związku ze zmianą właściciela, kontrole środków transportu, oraz inne wynikające z potrzeb bieżącego nadzoru Sanitarnego, nie ujęte w planie kontroli. W stosunku do roku ubiegłego liczba kontroli interwencyjnych nieznacznie wzrosła.

Wydano 87 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu techniczno-sanitarnego obiektów, w tym 3 decyzje dotyczące wycofania z obrotu złej jakości środków spożywczych oraz 2 wstrzymujące zakład w związku z niespełnieniem wymagań higieniczno-sanitarnych, stwierdzeniem obecności szkodników oraz niewłaściwą jakością wody. Skierowano 3 wnioski o ukaranie do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku wprowadzaniem do obrotu niewłaściwie oznakowanych środków oraz rozpoczęciem działalności zakładu bez zgłoszenia jego zatwierdzenia. Ponadto skierowano 1 wniosek do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego określonego w art. 96 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U z 2017 r. poz. 149) w związku prowadzeniem działalności produkcyjnej i handlowej w Piekarni i Sklepie Firmowym w Sanoku, mimo wydanej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sanoku decyzji nakazującej wstrzymanie prowadzenia działalności w zakresie produkcji i sprzedaży pieczywa.

Za naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono 69 mandatów karnych na kwotę 14850 zł, wydano 12 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na łączną kwotę 6750 zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń i urządzeń, niewłaściwych procesów mycia, nieprawidłowych warunków przechowywania oraz braku segregacji środków spożywczych, stwierdzanych w obrocie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, niehigienicznej sprzedaży artykułów spożywczych z narażeniem na wtórne zanieczyszczenie, nieskutecznej ochrony zakładów przed szkodnikami, nieprawidłowego transportu środków spożywczych, braku zapisów bieżących dotyczących monitoringu temperatur oraz utrzymania czystości pomieszczeń wyposażenia, wynikających z procedur systemu HACCP oraz braku orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 227 próbek żywności, w tym 211 w ramach urzędowej kontroli i monitoringu zgodnie z planem poboru próbek, 7 do badań radiochemicznych, 9 poza harmonogramem oraz 6 próbek produktów kosmetycznych. Zakwestionowano 11 próbek lodów gałkowych tradycyjnych oraz wymazów sanitarnych ze sprzętu do

porcjowania lodów z uwagi za stwierdzenie znacznego zanieczyszczenia bakteriami Enterobacteriaceae oraz mikroflorą bakteryjną.

Pobrane próbki żywności badane były w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Rzeszowie, w Oddziale Laboratoryjnym w Sanoku i Tarnobrzegu gdyż Stacja nie posiada własnego laboratorium.

W ramach nadzoru nad suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi w witaminy lub składniki mineralne, w tym żywności dla niemowląt i małych dzieci, przeprowadzono 17 pozytywnych kontroli sanitarnych. W ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności pobrano łącznie 41 próbek w kierunku prawidłowości znakowania i analityki - próbki nie kwestionowane. Ponadto w związku i interwencją w sprawie wprowadzania do obrotu za pośrednictwem serwisu allegro suplementów diety nie spełniających wymagań prawa żywnościowego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sanoku zakazał wprowadzania do obrotu suplementu diety "Redline Micro Burst".

W zakładach żywienia zamkniętego przeprowadzano ocenę jakości żywienia i jadłospisów, ze szczególnym uwzględnieniem żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i świetlicach szkolnych. Ocenę żywienia przeprowadzano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W skontrolowanych placówkach przestrzegano ww. wytycznych i nie stwierdzono uchybień. Na podstawie przeprowadzanej analizy jadłospisów uznano, że posiłki były urozmaicone, zawierały składniki z różnych grup środków spożywczych. Produkcja posiłków prowadzona była głównie z użyciem przypraw ziołowych, przy zmniejszonej ilości soli oraz zastosowaniu naturalnych koncentratów. Zwiększono ilość i częstotliwość podawania owoców i warzyw, a do picia podawano wodę, niesłodzone naturalne soki lub napoje słodzone miodem, co przyczyniło się do wprowadzania zdrowych nawyków żywieniowych u dzieci. Jadłospisy były udostępnione i zawierały pełny skład posiłków oraz informację o możliwości wystąpienia alergenów lub substancji mogących wywoływać alergię o reakcje nietolerancji.

W sezonie letnim kontynuowano nadzór nad obiektami gastronomicznymi, handlowymi zlokalizowanymi przy trasach turystycznych i w miejscowościach o nasilonym ruchu turystycznym oraz obiektami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu. Kontrole przeprowadzano również w godzinach popołudniowych i dniach wolnych od pracy. W ramach akcji letniej przeprowadzono 148 kontroli. W 12 przypadkach za rażące nieprawidłowości sanitarno-higieniczne właścicieli i organizatorów wypoczynku ukarano mandataми na łączną kwotę 3200 zł. Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły nieprawidłowych warunków przechowywania środków spożywczych, używania surowców do produkcji posiłków po upływie terminu przydatności do spożycia, braku środków do dezynfekcji oraz niewłaściwego stanu pomieszczeń.

W okresach przedświątecznych wzmożono nadzór nad dużymi sklepami spożywczymi w zakresie jakości oferowanych środków spożywczych, szczególnie łatwopsujących się oraz sposobu ich przechowywania. Kontrolą objęto również sezonową sprzedaż ryb świeżych (karpia), gdzie między innymi sprawdzano warunki przetrzymywania żywych ryb i ich higieniczną sprzedaż.

Na targowiskach i w miejscach obrotu skontrolowano handel grzybami świeżymi i suszonymi, które mogą być sprzedawane konsumentowi finalnemu pod warunkiem uzyskania atestu na grzyby świeże lub na grzyby suszone wydanego przez osobę posiadającą uprawnienia klasyfikatora grzybów albo grzyboznawcy. Na stronie internetowej Stacji informowano o bezpiecznej sprzedaży grzybów

i przestrzegano przed zakupem grzybów suszonych niewiadomego pochodzenia, nie posiadających atestu. Nawiązano współpracę ze Strażą Miejską w Sanoku w zakresie eliminacji sprzedaży nieatestowanych grzybów na targowiskach i poza mini.

W związku z pojawieniem się w Polsce przypadków występowania wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) w 2018 r. na terenie powiatu sanockiego prowadzono cykliczne działania w celu wykrycia i eliminacji procederu wprowadzania do obrotu mięsa dzików lub jego produktów niewiadomego pochodzenia na placach targowych oraz innych miejscach handlowych. Czynności kontrolne prowadzono wspólnie z przedstawicielami Policji i Inspekcji Weterynaryjnej – 7 kontroli. Na terenie powiatu nie odnotowano nielegalnej sprzedaży mięsa i przetworów.

W zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach żywieniowych przeprowadzono 187 kontroli pod kątem oznakowania oraz przestrzegania zakazu palenia. Za brak informacji o zakazie palenia oraz za nieprzestrzeganie zakazu palenia nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 350 zł.

Dzięki prowadzonym w szerokim zakresie działaniom kontrolno-represyjnym i instruktażowym, stan techniczno-sanitarny zakładów żywieniowych utrzymywany jest na dobrym poziomie, co zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu.

Środowisko Pracy

Oddział Higieny Pracy prowadził nadzór nad warunkami higieny pracy w 204 zakładach pracy zatrudniających 12632 pracowników. Podczas kontroli sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w 29 zakładach, co stanowi około 15 % ilości nadzorowanych zakładów. Nieprawidłowości dotyczyły głównie niewłaściwego stanu technicznego hal produkcyjnych, zaplecza socjalnego dla pracowników, przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego o zagrożenia występujące w środowisku pracy, stosowania substancji i mieszanin chemicznych. W celu likwidacji uchybień wydano 29 decyzji administracyjnych, egzekwowano także nakazy wydane w latach ubiegłych.

W oparciu o obowiązujące przepisy kontynuowano nadzór nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków oraz środkami zastępczymi – dopalaczami. Kontrolą w tym zakresie objęto 34 obiektów. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to brak lub nieprawidłowo sporządzona karta charakterystyki stosowanych produktów oraz brak oznakowania roboczych pojemników z mieszaninami chemicznymi. Nie odnotowano na terenie powiatu wprowadzania do obrotu środków zastępczych, nie zgłoszono zatruc tymi środkami. Współpracowano z Powiatową Komendą Policji w Sanoku w temacie wymiany informacji dotyczących obrotu środkami zastępczymi. Przejęto z Prokuratury Rejonowej w Sanoku postępowania administracyjne wobec 2 osób, którym zatrzymano środki zastępcze z podejrzeniem wprowadzania ich do obrotu. Środki te zostały następnie przekazane do utylizacji.

W 2018 r. przeprowadzono 2 kontrole zakładów zajmujących się usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Kontrole były przeprowadzane w trakcie wykonywanych prac w terenie. W jednym przypadku zarówno pracownicy jak i środowisko nie było chronione przed uwalnianiem się pyłu azbestu. Skierowano wystąpienie do Inspektora Sanitarnego - właściwego miejscowo – w celu egzekwowania właściwego sposobu prowadzenia prac rozbiórkowych.

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że 1532 pracowników w 59 zakładach eksponowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne

(stosunku do roku ubiegłego spadek o 160). Narażenie na poszczególne czynniki środowiska pracy przedstawia się następująco:

- przy przekroczonym hałasie pracowało 564 osób - byli to głównie pracownicy zatrudnieni przy przetwórstwie drewna, pracownicy branży metalowej (produkcja pojazdów mechanicznych), oraz pracownicy zatrudnieni w branży chemicznej - przetwórstwo gumy i tworzyw sztucznych.
- na pyły narażonych było 154 pracowników, z tego większość to pracownicy branży przetwórstwa drewna,
- na czynniki chemiczne, tj. styren przy produkcji wyrobów poliestrowych oraz mangan zawarty w dymach pospawalniczych 68 osoby.
- przy przekroczonych normatywach NDN wibracji, głównie o oddziaływaniu miejscowym na organizm człowieka pracowało 54 pracowników. Byli to w większości pracownicy zatrudnieni przy obsłudze pilarek spalinowych, szlifierek do metalu i do drewna.

Elementem ryzyka zawodowego są również czynniki rakotwórcze: pył drewna twardego w przemyśle drzewnym i meblarskim, promieniowanie jonizujące na stanowiskach obsługi aparatów RTG, związki chromu w przemyśle metalowym oraz oleje w przemyśle gumowym. Ogółem na terenie działania Stacji w 2018 r. w 14 skontrolowanych zakładach narażonych było 684 osób na czynniki rakotwórcze. Największą grupę stanowili pracownicy narażeni na pył drewna twardego (buk, dąb) - 65 osób. Drugą grupę stanowią pracownicy przetwórstwa gumy - 58 osób zatrudnionych w kontakcie z rakotwórczym zmiękcaczem mieszanek gumowych. 15 osób zatrudnionych było przy malowaniu pojazdów samochodowych farbami zawierającymi związki chromu.

Kolejnym elementem narażenia zawodowego jest praca w ekspozycji na czynniki biologiczne. Występują one w zakładach oczyszczania miasta i oczyszczalniach ścieków, zakładach produkcji rolnej, zakładach usług leśnych, muzeum budownictwa ludowego, zakładach opieki zdrowotnej wraz z laboratoriami diagnostycznymi i zakładach produkcji artykułów rolno-spożywczych. Należy stwierdzić, iż pracodawcy w dostatecznym stopniu zapewniają pracownikom ochronę przed tymi czynnikami.

Skutkiem wykonywania pracy w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych czynników fizycznych, kontaktu z czynnikami alergizującymi i zakaźnymi oraz niewłaściwej opieki profilaktycznej są choroby zawodowe. W 2018 roku zgłoszono 5 podejrzeń chorób zawodowych, przeprowadzono 4 postępowania, wydano 1 decyzję „o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej”. Z przeprowadzonych analiz wynika, że w zgłoszeniach chorób zawodowych dominuje borelioza (górnictwo nafty i gazu, leśnictwo).

Niezależnie od czynności kontrolnych pracownicy podczas kontroli sanitarnych udzielali instruktażu w zakresie bezpiecznej pracy z czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy. Zachęcano pracodawców do udziału w kampanii EU-OSHA pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” oraz udziału w konkursie dobrych praktyk związanych z w/w kampanią. Ponadto kontynuowano realizację programu „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” z tematem wiodącym „Stres w pracy? Nie dziękuję”. Przekazywano ulotki informacyjne do wykorzystywania przez pracodawców i specjalistów bhp.

Placówki Nauczania i Wychowania

Objęto nadzorem 119 placówek nauczania i wychowania oraz 58 placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono łącznie 161 kontroli sanitarnych. Podobnie jak w latach ubiegłych warunki pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach ocenia się jako zadowalające. W przypadku stwierdzonych nieprawidłowości poprawę stanu techniczno-sanitarnego egzekwuje się poprzez wydanie decyzji nakazowych.

Ogółem wydano 18 decyzji administracyjnych. Ze względu na ograniczenie przez samorządy środków finansowych przeznaczanych na remonty wydłużeniu ulega czas ich realizacji..

W mieście Sanok utworzono 1 żłobek, 1 przedszkole, 1 filię przedszkola, 1 szkołę podstawową. Ponadto na terenie powiatu powstała 1 świetlica środowiskowa. Nadal w 4 szkołach podstawowych (Nowosielce, Bażanówka, Pakoszkówka, Załuż , Prusiek) zajęcia wychowania fizycznego odbywają się na korytarzach szkolnych natomiast w 13 szkołach w przystosowanych klasach.

W 1 zespole szkół oddano do użytku gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Nadal około 58% szkół nie posiada warunków do sprawowania przez pielęgniarki opieki medycznej. W przypadku braku gabinetu pielęgniarki wykonują swoje zadania w klasie lekcyjnej, gabinecie dyrektora lub dzieci dowożone są do pobliskich przychodni.

Systematycznie przeprowadzane pomiary mebli szkolnych w placówkach wykazały poprawę dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów. W zależności od posiadanych środków finansowych dyrektorzy placówek sukcesywnie wymieniają stare wyeksploatowane meble na nowe dostosowane do wzrostu uczniów i posiadające certyfikaty zgodności z obowiązującą PN.

Z uwagi na reformę oświaty w szkołach podstawowych oraz przekwalifikowanych na szkoły podstawowe gimnazjach systematycznie uzupełniane są brakujące rozmiary mebli szkolnych.

W wyniku systematycznie zleczanych badań oświetlenia sztucznego i egzekwowania poprawy 99,5% placówek posiada oświetlenie sztuczne zgodne z PN.

W zakresie higieny pracy umysłowej ucznia, w przeprowadzonych ocenach tygodniowych planów lekcji nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dożywianie dzieci w postaci ciepłych posiłków prowadzono w 43 szkołach, w 44 szkołach podawano napoje. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wszystkich form dożywiania wynosiła 7038 (obiady jedno lub dwudaniowe– 3654, szklanka mleka- 3384).

Podobnie jak w latach ubiegłych w szkołach podstawowych prowadzono akcje promujące zdrowy styl życia, mające duże znaczenie w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych u dzieci i młodzieży. W większości szkół podstawowych realizowano programy „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole” adresowany do uczniów klas od I- V, w ramach którego uczniowie otrzymywali warzywa owoce i soki.

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

Kierunki działań oświatowo- zdrowotnych i promocji zdrowia wynikają z zapisów Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, sytuacji epidemiologicznej oraz bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa. Konkretyzację rocznych zamierzeń zawarto w „Planie zasadniczych przedsięwzięć”.

W ramach realizacji 22 interwencji programowych i nieprogramowych podejmowano szereg różnorodnych działań na rzecz poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu sanockiego. Działania mające kształtować postawy prozdrowotne młodego pokolenia (odpowiedzialność za własne zdrowie) kierowano szczególnie do młodzieży. Działania te koncentrowały się na realizacji programów profilaktyczno-edukacyjnych, akcji i kampanii, konkursów wiedzy, plastycznych oraz organizacji imprez prozdrowotnych połączonych z udzielaniem porad oraz rozdawnictwem materiałów oświatowych.

Tematyka prowadzonych działań dotyczyła profilaktyki antytytoniowej, zapobiegania nowotworom (czerniak, rak szyjki macicy), zagrożeń związanych z „nowymi narkotykami”, bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, zapobiegania chorobom zakaźnym, oraz zatruciom pokarmowym, zatruciom grzybami.

Wspólnie z WSSE w Rzeszowie zorganizowano konferencję naukową „Dopalacze – substancje psychoaktywne. Dlaczego tak niebezpieczne?” mającą na celu poszerzenie wiedzy uczestników dotyczącej zjawiska dopalaczy, nabycie umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych wskazujących na zażywanie substancji psychoaktywnej (narkotyki, dopalacze), wypracowanie metod radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, które mogą wystąpić w trakcie przeprowadzania interwencji profilaktycznej. W konferencji uczestniczyło ok.100 osób (dyrektorzy placówek oświatowo- wychowawczych, kadra pedagogiczna, przedstawiciele policji, straży miejskiej, służby zdrowia)

Kontynuowano realizację programów oraz kampanii antytytoniowych w ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu. Realizowane od kilku lat działania na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych zmierzają do zmniejszenia używania wyrobów tytoniowych, marginalizacji zjawiska palenia tytoniu. W ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno- sanitarnych prowadzone były systematyczne kontrole w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej, sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

We wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych realizowano programy z zakresu profilaktyki uzależnień, „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”, profilaktyki chorób nowotworowych, profilaktyki HIV/AIDS.

W związku z zastraszająco szybkim wzrostem częstości występowania nadwagi i otyłości u dzieci oraz pogarszanie się sprawności fizycznej uczniów priorytetem była realizacja zadań zmierzająca do zwiększenia wiedzy dotyczącej zbilansowanej diety i znaczenia aktywności fizycznej, skierowana głównie do młodzieży klas gimnazjalnych, starszych klas szkoły podstawowej oraz ich rodziców.

Programy propagujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną - „Trzymaj formę” oraz „Wiem co jem i dlaczego” realizowane były w 24 placówkach (szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne).

Generalnie wszystkie podejmowane działania oświatowo- zdrowotne kierowane były głównie do dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pracowników oraz pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, a także ogółu społeczeństwa naszego powiatu.

Wszystkie działania w ramach profilaktyki i oświaty zdrowotnej realizowano przy ścisłej współpracy z dyrektorem placówek oświatowo-wychowawczych, placówek służby zdrowia, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową, Komendą Powiatową Policji w Sanoku i PCK.

W celu właściwej realizacji zadań w zakresie promocji zdrowia niezbędne jest podejmowanie wspólnych działań z organami administracji samorządowej, lokalnymi organizacjami społecznymi, mediami.

Zapobiegawczy nadzór inwestycyjny

Wpłynęło 128 wniosków dotyczących spraw związanych z działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wnioski dotyczyły uzgadniania dokumentacji projektowych, uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania uwarunkowań środowiskowych zgody na realizację inwestycji, zapytania o konieczność i zakres sporządzania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, odbiorów nowych obiektów. Uzgadnianie

dokumentacji projektowych dotyczyło przebudowy budynku stajni na produkcję rolną w Wysoczanach, zmiany sposobu użytkowania budynku mieszkalnego na lokal gastronomiczny w Sanoku, budowy sieci wodociągowej w Sanoku, rozbudowy budynku mieszkalno-usługowego w Sanoku, przebudowy stacji uzdatniania wody w Kalnicy i Średnim Wielkim, przebudowy budynku na żłobek w Besku, rozbudowy zakładu usługowego w Besku, przebudowy świetlicy w Rakowej oraz budynku gospodarczo-usługowego w Zabłotcach natomiast odbiory - nowych obiektów branży spożywczej i żywieniowej oraz obiektów komunalnych, szkolnych, służby zdrowia i zakładów produkcyjnych. Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych standard obiektów przekazywanych do użytkowania nie budził zastrzeżeń.

W odniesieniu do roku ubiegłego zwiększyła się ilość przeprowadzonych odbiorów nowych obiektów, uzgodnionych dokumentacji projektowych oraz wydanych opinii dotyczących środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia.

Do większych obiektów przekazanych do użytkowania w roku 2018 należy zaliczyć :

- hala produkcyjno – magazynowa SUMIRIKO Poland, Zagórz , ul. Składowa
- Centrum Rehabilitacji i Sportu w Sanoku – I etap,
- Centrum Medyczne, Sanok, ul. Witkiewicza 5,
- Dom Pomocy Społecznej „Caritas”, Sanok, ul. Królowej Jadwigi.

ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ NA TERENIE POWIATU SANOCKIEGO W ZAKRESIE ZAREJESTROWANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH NA PODSTAWIE LICZBY ZACHOROWAŃ I WSPÓŁCZYNNIKÓW ZAPADALNOŚCI

Zachorowania na salmonelozę - zatrucia pokarmowe.

Analiza porównawcza współczynników zapadalności na salmonelozę potwierdza niski poziom współczynników zapadalności. Zbiorowych zatruc pokarmowych, których czynnikiem etiologicznym były pałeczki *Salmonella* nie rejestrowano. Zachorowania dotyczyły pojedynczych osób w środowiskach domowych. W roku 2018 współczynnik zapadalności był dwukrotnie wyższy niż w roku 2017 i wyniósł 59,8.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności na salmonelozę.

Współczynniki zapadalności zachorowań dla salmoneloz w latach											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
46,6	58,8	47,3	25,5	17,7	37,4	24,1	7,2	17,9	24,2	40,9	40,9

Współczynniki zapadalności zachorowań dla salmoneloz w latach											
2017	2018										
23,1	59,8										

Wirusowe zakażenia jelitowe.

W tej grupie rejestrowane są zachorowanie o etiologii rotawirusowej, adenowirusowej i innej wirusowej. Stanowią one problem epidemiologiczny i zdrowotny z uwagi na znaczący udział w tych zakażeniach dzieci do lat 2.

Wyliczony współczynnik zapadalności dla dzieci do lat 2 (l. zach. na 10 tys. mieszkańców) wyniósł – rok 2014 - 135,7, rok 2015 – 243,7, rok 2016 – 106,3, rok 2017 64,0, rok 2018 – 332,5. W roku 2018 zarejestrowano znaczący wzrost zachorowań (114,5) dla wirusowych zakażeń jelitowych- ogółem.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych- ogółem.

Współczynniki zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych latach- ogółem											
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
80,6	76,6	73,5	98,7	67,7	69,7	172,2	38,1	35,7	60,9	39,9	52,5

Współczynniki zapadalności zachorowań dla wirusowych zakażeń jelitowych latach- ogółem											
2017	2018										
64,0	114,5										

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne wzw typ B, wzv typ C.

Zachorowania na choroby zakaźne, tzw. krwiopochodne występowały w ilości nie stanowiącej problemu epidemicznego co obrazuje tabela.

Wszystkie zachorowania rozpoznano jako przypadki przewlekłe.

Zestawienie tabelaryczne wg liczby zachorowań na wzv B, wzv C.

Rok	Liczba zachorowań wzv typ B	Liczba zachorowań wzv typ C
2012	5	2
2013	2	4
2014	4	6
2015	4	8
2016	2	7
2017	1	7
2018	4	3

Zachorowania na boreliozę.

Sytuacja epidemiologiczna dla tej jednostki na przestrzeni lat utrzymuje się na średnim stabilnym poziomie.

Zestawienie tabelaryczne współczynników zapadalności i liczby zachorowań na boreliozę.

Rok	Liczba zachorowań	Współczynniki zapadalności
2012	23	24,2
2013	29	30,5
2014	22	23,1
2015	31	32,5
2016	28	29,4
2017	54	56,7
2018	53	55,6

Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę, u których podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie.

Ilość podejmowanych szczepień przeciwko wściekliznie na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się na podobnym poziomie co obrazuje zestawienie tabelaryczne. Szczepienia podejmowane były ze wskazań klinicznych.

Rok	Liczba ekspozycji na zakażenie
2012	41
2013	60
2014	33
2015	43
2016	39
2017	37
2018	37

Inne zachorowania.

❖ Zakażenie Hantawirusem przebiegające pod postacią gorączki krwotocznej, tzw. zespołem nerkowym HFRS - ogółem w **latach 2007 - 2013 zarejestrowano 22 zachorowań. W roku 2014 – 27 w roku 2015 – 1 w roku 2016 – 2, w roku 2017 – 4, w roku 2018 - 2. Dane świadczą o niekorzystnej sytuacji epidemiologicznej dla tej jednostki chorobowej. Analiza wywiadów epidemiologicznych potwierdza bezpośredni kontakt chorych z gryzoniami lub narażenie na ich wydaliny. Teren powiatu jest terenem endemiczny dla tej jednostki chorobowej.**

❖ Krztusiec - zarejestrowano w roku 2012 16 zachorowań, które były potwierdzone laboratoryjnie (wsp. 16,5). Zachorowania głównie dotyczyły populacji dzieci w przedziale wiekowym 11-16 lat (przyczyna to brak w 6 roku życia szczepień przypominających przeciwko krztuścowi). **W latach 2013 - 2015 zachorowań na krztusiec nie zanotowano, natomiast w roku 2016 zarejestrowano 6 zachorowań. W roku 2018 zachorowań nie rejestrowano.**

❖ Ospa wietrzna – w roku 2011 zarejestrowano 3- krotny wzrost zachorowań. Tendencja ta utrzymywała się nadal, a współczynniki zapadalności są wysokie co potwierdzają dane w tabeli.

Rok	Współczynniki zapadalności
2012	338,9
2013	153,3
2014	258,3
2015	260,4
2016	173,3
2017	121,8
2018	99,7

❖ Grypa

W roku 2017 zarejestrowano wzrost zachorowań na grypę sezonową (877 zachorowań w tym dzieci do lat 14 -186) oraz potwierdzono 5 zachorowań na grypę typu A.

W roku 2018 zarejestrowano dalszy wzrost zachorowań na grypę sezonową - 1135 zachorowań w tym dzieci do lat 14 - 370 oraz potwierdzono 4 zachorowań na grypę typu B.

❖ Czerwonka bakteryjna – Shigella sonnei

W dniu 05.08.2018 r. do Wojewódzkiego Szpitala w Krośnie zgłosiło się około 30 osób z objawami nieżytów żołądkowo- jelitowych wśród uczestników zgromadzenia określanego jako „Tęczowy Krąg”/„Rainbow Family”, którzy przebywali w miejscowościach: Wiśtok Wielki gmina Komańcza, powiat Sanok oraz Moszczaniec (Góra Moszczaniecka), gmina Jaśliska, powiat Krosno.

Główne objawy chorobowe to biegunka, gorączka, wymioty.

Przebieg zachorowań był średni i lekki.

Głównymi objawami chorobowymi była biegunka, gorączka, wymioty. Przebieg zachorowań średni i lekki. Liczba uczestników była trudna do oszacowania, w większości to obcokrajowcy z Czech, Niemiec, Australii, Izraela, Estonii, Norwegii, Anglii, Francji, Belgii, Rumunii, Austrii, Włoch, Irlandii, Portugalii.

Dodatkowo u 9 stałych mieszkańców Rudawki Rymanowskiej gm. Rymanów zarejestrowano zachorowania, które powiązano z uczestnikami „Tęczowy Krąg”.

Ogółem liczba zarejestrowanych zachorowań na podstawie własnych raportów oraz informacji otrzymanych z Powiatowych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych w Polsce wyniosła:

Chorych - 75

Dzieci do lat 14 - 19

Hospitalizowanych - 32

Leczonych ambulatoryjnie - 43

Shigella sonnei (+) – 30 (potwierdzonych)

Shigella sonnei (-) – 30 (prawdopodobnych).

Warunki sanitarne na terenie zgrupowania „Tęczowy Krąg”:

W trakcie prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego i wyników pobranych badań stwierdzono:

- złe warunki bytowe,
- brak sanitariatów,
- brak możliwości mycia i kąpieli, brak możliwości zachowania zasad higieny przy sporządzaniu posiłków i bezpiecznego przechowywania środków spożywczych,
- wodę niezdatną do spożycia (liczba bakterii grupy coli w 100 ml. 344, liczba *E. coli* w 100 ml 112, liczba enterokoków kałowych w 100ml. > 100, liczba *Clostridium perfringens* > 100, *Shigella sonnei*),
- badania bakteriologiczne pobrane od chorych potwierdziły w pobranym materiale pałeczki *Shigella sonnei*.
- w wodzie powierzchniowej (rzeki Wisłok poniżej obozu) obecność bakterii *Shigella sonnei*.

W dniu 08.08.2018 r. na polecenie Wojewody Podkarpackiego w Urzędzie Gminy w Komańczy odbyło się spotkanie, na którym ustalono podjęcie działań:

- rozplakatowanie i dostarczenie mieszkańcom Gminy Komańcza oraz wypoczywającym na tym terenie letnikom „Komunikatu Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie potwierdzonego przypadku czerwonki u 5 osób” oraz ustne przekazanie jego treści we wszystkich możliwych punktach spotkań mieszkańców gminy,
- zapewnienie uczestnikom zgromadzenia „Tęczowa Rodzina” dostępu do wody zdatnej do picia w zbiornikach 1000 l oraz wprowadzenie zakazu korzystania z prowizorycznych ujęć wody,
- zobowiązano Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie i w Sanoku do bieżącego prowadzenia monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia z wodociągów sieciowych,
- zobowiązano Wójta Gminy Komańcza do oznaczenia prowizorycznego wodociągu zbudowanego przez uczestników zgromadzenia „Tęczowa Rodzina”, dostarczającego wodę do kurków czerpalnych przy miejscu wyznaczonym na główną kuchnię (tablice z informacją: woda niezdatna do spożycia, mycia i kąpieli),
- ustawienie sanitariatów typu TOI TOI (10 szt.) na terenie obozowiska (przy wjeździe),
- zgłoszenie zdarzenia do Krajowego Punktu Centralnego ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych,
- wejście odpowiednich służb na miejsce zgromadzenia w celu przekazania skróconego tekstu w/w komunikatu jego uczestnikom, dotyczącego zasad przestrzegania higieny osobistej, otoczenia i spożywania posiłków.

Wnioski.

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego i analizy wyników badań laboratoryjnych należy stwierdzić, że przyczyną zachorowań wśród uczestników Tęczowego Kręgu było spożycie wody zakażonej bakteriami chorobotwórczymi w tym *Shigellą sonnei*. Czynnikiem wspomagającym były złe warunki sanitarne, nieprzestrzeganie przez uczestników zasad higieny osobistej oraz higieny przygotowywanych posiłków. Działania p/epidemiczne związane z wystąpieniem zachorowań u uczestników były utrudnione z uwagi na charakter tej społeczności.

Współczynniki zapadalności dla pozostałych jednostek chorobowych utrzymywały się na poziomie niskim i nie stanowiły problemu epidemiologicznego

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży (PSO).

W zakresie szczepień kalendarzowych na przestrzeni lat uodpornienie utrzymuje się na bezpiecznym wysokim poziomie w granicach 95% - 99,3%.

W dalszym ciągu problemem w realizacji szczepień ochronnych u dzieci jest wzrost liczby opornych rodziców, opiekunów prawnych. Liczba takich osób na koniec 2018 r. wyniosła 168. W wyniku prowadzonego od 2015 r. - 2018 r. postępowania administracyjnego zaszczepiono 43 dzieci.

Tabela 3. Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia.

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków rok 2018	Wsp. zapadalności rok 2018	Liczba przypadków rok 2017	Wsp. zapadalności rok 2017
1	A00	Cholera					
2	A01.0	Dur brzuszny					
3	A01.1-A01.3	Dury rzekome A.B.C.					
4	A02.0	Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	57	59,8	22	23,1
5	A02.1-A02.9		zakażenia pozajelitowe				
6	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja)		75	78,8		
7	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	ogółem	29	30,5	26	27,3
8			w tym dzieci do lat 2 *	12	70,0	1	5,9
9	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	gronkowcowe				
10	A05.1		jadem kiełbasianym (botulizm)				
11	A05.2		<i>Clostridium perfringens</i>				
12	A05.3.-A05.8		inne określone				
13	A05.9		nie określone				
14	A06.0	Pełzakowa czerwonka ostra					
15	A08	Wirusowe zakażenia jelitowe	ogółem	109	114,5	61	64,0
16			w tym dzieci do lat 2*	57	332,5	25	148,1
17	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	3	3,2	2	2,1
			w tym dzieci do lat 2*	1	5,8	1	5,9
18	A20	Dżuma					
19	A21	Tularemia					
20	A22	Wąglik					
21	A23	Bruceloza	ogółem				
22			w tym nowe zachorowania				
23	A24.0	Nosaczka					
24	A26	Różyczka					
25	A27	Leptospiroza					
26	A30	Trąd					
27	A32, P37.2	Listerioza	ogółem	1	1,0		
28	P37.2		w tym wrodzona (rozsiana)	0	0		
29	A33-A35	Tęžec	ogółem				
30	A33		w tym noworodków				
31	A36	Błonica					
32	A37	Krzusiec		0	0	0	0
33	A48	zgorzel gazowa					
34	A38	Szkarlatyna (płonica)		13	13,6	5	5,3

35	A39.1-4	Posocznica					
36	A39.0	Zapalenie opon mózgowych	ogółem	2	2,1		
37	G00.0		wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>				
38	G00.1-G00.9		inne bakteryjne, określone i nie określ.				
39	A87, B00.3, B02.1		wirusowe, określone i nie określone	1	1,0		
40	G03		inne i nie określone	1	1,0		
41	A39.8	Zapalenie mózgu	meningokokowe				
42	G04.2		wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i>				
43	G04.2		inne bakteryjne, określone i nie określ.				
44	A84		wirusowe, przenoszone przez kleszcze				
45	A83, A85, B00.4, B02.0, B25.8		inne wirusowe, określone				
46	A86		wirusowe, nie określone				
47	G04.0		poszczepienne				
48	G04.8-G04.9		inne i nie określone	2	2,1	1	1,0
49	A46, O86.8	Róża	ogółem	6	12,3	1	1,0
50	O86.8		w tym po porodzie i w połogu	0		0	0
51	A48.8	Twardziel					
52	A68	Gorączka powrotna					
53	A69.2	Choroba z Lyme (krętkowica kleszczowa)		53	55,6	54	56,7
54	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)					
55	A71	Jaglica					
56	-	Pokąsanie osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie		37	38,8	37	38,8
57	A90-A99	Żółta gorączka i inne wirusowe gorączki krwotoczne					
58	B01	Ospa wietrzna		95	99,7	116	121,8
59	B05	Odra					
60	B06, P35.0	Różyczka	ogółem	1	1,0	2	2,1
61	P35.0		w tym wrodzony zespół różyczkowy	0	0		
62	B08.8	Pryszczycza					
63	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	1	1,0		
64	B16, B18.0-B18.1		typu B	4	4,2	1	1,0
65	B17.1, B18.2		typu C	3	3,1	7	7,4
66	B16, B18.0-B18.1 + B17.1, B18.2		typu B+C				

67	B17.0, B17.2-B17.8, B18.8-B18.9, B19		inne i nieokreślone				
68	B20-B24	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		0	0		
69	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	1,0	3	3,2
71	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		2	2,1	5	5,3
72	A81.0	Choroba Creutzfelda-Jakoba (CDJ)					
73	B35	Grzybice skóry (dermatofitozy)					
74	B50-B54, P37.3-P37.4	Zimnica	ogółem				
75	P37.3-P37.4		w tym wrodzona				
76	B58, P37.1	Tokso plazmoza	ogółem				
77	P37.1		w tym wrodzona				
78	B67	Tasiemczyce	bąblowica			2	2,1
79	B69		wągrzyca				
80	B68.1		<i>Taenia saginata</i>				
81	B68.0, B68.9, B70, B71		inna i nie określona				
82	B75	Włośnica					
84	J02.0, J03.0	Paciorkowcowe zapalenie gardła i/lub migdałków					
85	J10, J11	Grypa (typ A, B)	ogółem	4	4,2	5	5,3
			dzieci do l. 14	2	-	0	-
		Grypa AH1N1	ogółem				
			dzieci do l. 14				
		Grypa sezonowa	ogółem	1135	1191,7	877	920,8
			Dzieci dol.14	370	-	186	-
87	T62.0	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spoży- tymi jako żywność	grzybami				
88	T62.1-T62.2		jagodami, innymi częściami roślin				
89	T61		rybą, skorupiakami, innymi produktami morza				
90	T62.8-T62.9		innymi substancjami szkodliwymi jako pokarm				
91	T64	Inne zatrucia	afla- i mykotoksynami w produktach spożywczych				
92	T60		pestycydami				
93	T36-T50		lekami i preparatami farmakologicznymi				
94	T52-T59		innymi substancjami zazwyczaj nie stosowanymi w celach lecniczych				
95	T65		substancjami innymi i nieokreślonymi				
96	A98,5	Gorączka krwotoczna HFRS		2	2,1	4	4,2

Tabela 4. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą 1) 2)

Wyszczególnienie					Liczba urządzeń i obiektów				
					według ewidencji na 31 XII	skontrolowanych			
						ogółem	ze stwierdzonym złym stanem		
							higieniczno-sanitarnym i technicznym	tylko higieniczno-sanitarnym	tylko technicznym
0					1	2	3	4	5
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Ogółem (Suma wierszy 02 oraz od 05 do 14)			1.	83	75	1	0	1
	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	Szpitalne ogółem	2.	1	1	0	0	0
			w tym szpitale jednodniowe	3.	0	0	0	0	0
			w tym szpitale uzdrowiskowe ²⁾	4.	0	0	0	0	
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	5.	0	0	0	0	0
			Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	6.	1	1	0	0	0
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	7.	0	0	0	0	0
			Sanatoria ²⁾	8.	0	0	0	0	0
			Hospicja	9.	0	0	0	0	0
			Inne	10.	1	1	0	0	0
	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne		Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	11.	54	49	1	0	0
			Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	12.	2	2	0	0	0
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	13.	17	17	0	0	1
			Inne ogółem	14.	7	4	0	0	0
			w tym uzdrowiskowe ²⁾	15.	0	0	0	0	0
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem (suma wierszy: 17, 19, 21 oraz od 23 do 26)			16.	127	94	0	0	0
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem			17.	36	29	0	0	0
	w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków			18.	36	29	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem			19.	87	61	0	0	0
	w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków			20.	21	15	0	0	0
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem			21.	3	3	0	0	0
	w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków			22.	3	3	0	0	0
	Indywidualne praktyki pielęgniarek			23.	0	0	0	0	0
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek			24.	0	0	0	0	0
	Grupowe praktyki pielęgniarek			25.	0	0	0	0	0
	Inne			26.	1	1	0	0	0

1) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618, z późn. zm.)

2) Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.)

Zakłady służby zdrowia - Ocena stanu sanitarnego placówek leczenia otwartego i zamkniętego.

Ocena procesów dezynfekcji i sterylizacji w placówkach opieki zdrowotnej za rok 2018.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Twoje Zdrowie” w Jurowcach
Ośrodek Zdrowia w Jurowcach 38-507 Jurowce 102.

Wydano decyzję z dnia 09.05.2018 r., dotyczącą podłóg z materiałów umożliwiających mycie i dezynfekcję w gabinetach lekarskich, diagnostyczno-zabiegowych, poczekalni i korytarzu oraz zlikwidowania pęknięć na ścianach oraz odmalowania sufitów i ścian w gabinetach lekarskich, diagnostyczno-zabiegowych, poczekalni i korytarzu. Termin wykonania decyzji: 31.12.2019 r.

Dobór środków dezynfekcyjnych prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi z uwzględnieniem stężenia, czasu i spektrum działania preparatu.

Roztwory robocze przygotowywane są przez personel medyczny bezpośrednio przed użyciem, zgodnie z opracowanymi procedurami. Zabiegi dezynfekcyjne są prowadzone metodami tradycyjnymi, poprzez zanurzenie narzędzi w roztworze, przemywanie powierzchni oraz metodą opryskową.

W 36 gabinetach stomatologicznych do dezynfekcji narzędzi używane są myjki ultradźwiękowe.

Sterylizacja:

Przychodnie podległe SPM ZPOZ w Sanoku, Prywatny Gabinet Chirurgiczny „FLEBOSAN”, Prywatny Gabinet Laryngologiczny, Zakład Medycyny Pracy korzystają z usług Punktu Sterylizacji Szpitala Specjalistycznego w Sanoku.

Pozostałe podmioty wykorzystujące sprzęt wielokrotnego użycia, prowadzą sterylizację w oparciu o własne Stanowiska lub Punkty Sterylizacji, urządzone w miejscu udzielania świadczeń. W Sterylizatoriach zapewniony jest jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.

Do pakietowania materiałów stosowane są rękawy i torebki papierowo-foliowe, papier krepowy lub włóknina.

Sterylizacja oparta jest wyłącznie na wykorzystaniu ciepła wilgotnego. Na stanie gabinetów znajduje się 66 autoklawów, z których 17 posiada zapis lub wydruk parametrów cyklu.

Kontrola chemiczna przeprowadzana jest testami chemicznymi wieloparametrowymi klasy 4 sprawdzany jest każdy pakiet/wsad.

W 6 gabinetach stomatologicznych do kontroli chemicznej wsadu stosuje się testy STEAM CONTROL 5 w wybranych pakietach.

Kontrola skuteczności procesu sterylizacji wskaźnikami biologicznymi wykonywana jest 1 raz w miesiącu (spora A).

Sprzęt sterylny przechowywany jest w wydzielonych, zamykanych i oznakowanych szafach lub pojemnikach.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Odpady medyczne pozostałe (kod 180101, 180104) zbierane są do koszy wyłożonych workami foliowymi i po dniu pracy wynoszone do miejsca składowania.

Odpady medyczne specjalne (kod 180106, 1801010) są gromadzone w żółtych workach, umieszczanych w pojemnikach.

Wyżej wymienione odpady magazynowane są w wydzielonych, zabezpieczonych pomieszczeniach.

Odpady medyczne zakaźne (kod 180103) o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do sztywnych typowych pojemników, wymienianych na nowe nie rzadziej niż co 72 godziny lub po napełnieniu do 2/3 objętości pojemnika.

Odpady medyczne zakaźne miękkie zbierane są do czerwonych worków umieszczanych w stelażach lub koszach pedałowych, usuwane po zakończeniu pracy. Każdy pojemnik i worek z odpadami medycznymi posiada widoczne oznakowanie identyfikujące.

Do transportu pojemników/worków z miejsca wytwarzania do miejsca wstępnego magazynowania odpadów wykorzystywane są przenośne pojemniki transportowe, poddawane procesowi mycia i dezynfekcji po użyciu.

Wytwórcy odpadów medycznych zakaźnych wstępnie magazynują odpady w przenośnych urządzeniach chłodniczych, stacjonarnym urządzeniu lub pomieszczeniu chłodni. W ww. urządzeniach znajdują się termometry.

Magazynowanie odpadów zakaźnych odbywa się w temperaturze poniżej 10° C. Odpady medyczne są przekazywane uprawnionym odbiorcom co 14 lub co 30 dni.

PCISN NZOZ w Sanoku

Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych w Sanoku - organ prowadzący G.V.M. Carint Sp. z o.o., ul. Miechowska 5b/6, 30-055 Kraków

Podkarpackie Centrum Interwencji Sercowo-Naczyniowych N ZOZ w Sanoku jest zlokalizowane w budynku Szpitala Specjalistycznego SP ZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26. W ramach PCISN Funkcjonuje Oddział Hemodynamiki i Kardiologii z Pracownią Elektrokardiologii oraz Poradnia Kardiologiczna, Wad Serca i Nadciśnienia Tętniczego. Oddział Hemodynamiki posiada 15 łóżek i 1 stanowisko intensywnej terapii. Stan funkcjonalny oraz sanitarno-higieniczny pomieszczeń Oddziału nie budzi zastrzeżeń. Opracowane są i wdrożone procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym. Prowadzona jest dokumentacja realizacji tych procedur oraz skuteczności ich wykonania. Kontrolę wewnętrzną w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadza się systematycznie.

Transport, magazynowanie i przekazywanie odpadów medycznych odbiorcy realizuje w ramach umowy SP ZOZ w Sanoku.

NZOZ „DIAVERUM” Polska Sp. z o.o. Stacja Dializ w Sanoku.

Stacja Dializ w Sanoku jest zlokalizowana w budynku na terenie Szpitala Specjalistycznego SP ZOZ w Sanoku przy ul. 800-lecia 26.

Najczęściej wykonywane świadczenia to: hemodializa, hemofiltracja, hemodiafiltracja. Stacja Dializ posiada 23 aparaty do dializ, działające na 21 stanowiskach dializacyjnych w tym 14 na stanowiskach dla pacjentów nie zakażonych, 4 dla pacjentów z HBV i HCV dodatnich oraz 3 stanowiska „ostre”. Według harmonogramu przeprowadzana jest dezynfekcja aparatów dializacyjnych: chemiczna, cytotermiczna i termiczna. W oparciu o środki: podchloryn sodu i kwas cytrynowy.

Stan funkcjonalny i sanitarno-higieniczny pomieszczeń Stacji zapewnia przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. Kontrola wewnętrzna w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych przeprowadzana jest w Zakładzie systematycznie, co 6 miesięcy.

W oddziale realizowane były szczepienia dializowanych w zakresie wzw B jako szczepienia z grup ryzyka. Kontrolny poziomu przeciwciał u dializowanych jest wykonywany w odstępie 6 - miesięcznym.

Odpady medyczne zakaźne ostre gromadzone są w sztywnych pojemnikach, miękkie w koszach pedałowych wyłożonych czerwonym workiem. Magazynowanie odpadów odbywa się w kontenerze chłodni na zewnątrz budynku. Odpady medyczne przekazywane są odbiorcy raz w tygodniu.

N ZOZ im Św. Brata Alberta Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy w Sanoku.

N ZOZ świadczy usługi w zakresie opieki pielęgniarstwa długoterminowej.

Zakład posiada 29 łóżek oraz salę jednostanowiskową dla pacjentów wentylowanych mechanicznie z pielęgnacją długoterminową.

Stan funkcjonalny i sanitarno-higieniczny pomieszczeń Zakładu zapewnia przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym. W Zakładzie systematycznie przeprowadzano kontrolę wewnętrzną w obszarze profilaktyki zakażeń i chorób zakaźnych. Mycie powierzchni prowadzone jest w oparciu o środki firmy VOIGT i system automatycznego dozowania – HD Floor VC 247, NANO SAN VC 112.

Postępowanie z odpadami medycznymi:

Odpady medyczne zakaźne o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do sztywnych typowych pojemników. Odpady magazynowane są w przenośnym urządzeniu chłodniczym, przekazywane uprawnionemu odbiorcy raz w tygodniu.

Tabela 5. Działalność kontrolno-represyjna za 2017 rok

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne			wydane w I instancji				wydane w II instancji przez PWIS						
							przez PPIS i PGIS		przez PWIS								
							merytoryczne	płatnicze	merytoryczne	Płatnicze							
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17
Higiena Komunalna	57	57	0	0	150	307	146	29	0	0	0	5	4	0	0	8	1 200
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów użytku	0	0	0	0	233	667	141	263	0	0	0	25	12	1	0	69	14 850
Higiena Pracy	0	0	0	0	0	106	56	35	0	0	0	19	1	0	0	0	0
Higiena Dzieci i Młodzieży	945	0	945	0	0	161	17	1	0	0	0	0	0	0	0	1	50
Epidemiologia	0	0	0	0	0	667	5	1	0	0	0	23	47	0	0	0	0
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	0	0	0	0	0	31	0	54	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	0	0	0	0	0	73	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Środki zastępcze	0	0	0	0	3	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	1002	57	945	0	386	2017	369	383	0	0	0	72	64	1	0	78	16 100

Podsumowanie

Na podstawie dokonanej analizy sprawowanego nadzoru, działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Sanoku ukierunkowane będą na następujące problemy:

- Monitorowanie zachorowań na choroby zakaźne w tym chorób szczególnie niebezpiecznych w celu likwidacji zagrożeń epidemicznych populacji powiatu.
- Utrzymywanie wysokiego wskaźnika uodpornienia populacji poprzez nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych.
- Podejmowanie działań szczególnie oświatowych wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w celu ich wyegzekwowania.
- Nadzorowanie warunków higieniczno- sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.
- Nadzorowanie warunków higieniczno-sanitarnych oraz higieny procesów nauczania w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo- wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, szkołach wyższych a także wypoczynku rekreacji dzieci i młodzieży.
- Wzmocnienie działań zmierzających do rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży związanych z warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo - wychowawczych.
- Wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
- Przestrzeganie wymogów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 w oparciu o obowiązujące przepisy.
- Współpraca z instytucjami i organizacjami, które zajmują się przeciwdziałaniem dystrybucji substancji psychoaktywnych oraz prowadzenie zdecydowanych działań eliminujących podmioty mogące wprowadzać do obrotu środki zastępcze.
- Kontynuacja zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej.
- Kontynuacja programów edukacji antytytoniowej oraz programów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
- Kontynuacja zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami społeczeństwa.
- Prowadzenie dalszych działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa żywności na wszystkich etapach produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi oraz jakości żywienia w zakładach zamkniętego żywienia zbiorowego.
- Przestrzeganie wymogów techniczno-sanitarnych w obiektach produkcji i obrotu żywnością oraz wzmoczenie nadzoru nad producentami żywności pochodzenia roślinnego, zajmujących się głównie uprawą owoców i warzyw.
- Kontynuacja wspólnych działań z Inspekcją Weterynaryjną i Policją w celu wykrycia i eliminacji procederu wprowadzania do obrotu mięsa dzików lub jego produktów niewiadomego pochodzenia, w związku z przypadkami występowania wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terenie Polski.
- Ocena jakości żywienia dzieci i młodzieży w placówkach szkolno-wychowawczych.

- Monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Kontynuacja nadzoru nad jakością wody w „małych” wodociągach zgodnie z Dyrektywą Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.